

Kültürlerarası Yazın Bağlamında Aysel Özakin'ın "Mavi Maske" Adlı Eserinde Kadın İmgesinin İncelenmesi

Nihan DOĐRU¹

Hikmet ASUTAY²

¹Trakya ve Namık Kemal Üniversiteleri SBE Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Ortak Yüksek Lisans Programı Öğrencisi, 1130123043@nku.edu.tr

²Prof. Dr., Trakya Ün., Eğitim Fak., Alman Dili Eğitimi AD., asutay@trakya.edu.tr ORCID: 0000-0002-0175-2429

Özet: Göç kavramı kişilerin yaşayışlarının büyük bir çoğunluğunu etkilemekle beraber, kişilerde daha çok yazma isteği uyandırmıştır. Bu yazma isteği kültür çatışmasından, dil sorunlarından, farklı yaşam tarzına uyarlamaktan doğmuştur denebilir. Almanya'ya devam eden göç sonucunda göçmen yazınının bir alt kavramı sayılabilecek olan kültürlerarası yazın yazarları eserlerinde daha çok kimlik sorununu ele almışlardır. Kültürlerarası Yazın kavramı 2000'li yıllardan itibaren Almanya'da kullanılmaya başlandı. Farklı kültürlerin keşiştiği sınırlar içerisinde, farklı kökenlere sahip yazarların yarattığı eserlerin kullanıldığı yerde Kültürlerarası yazın profili çizilebilir. Almanya'da yaşayan Türk kökenli yazarlar ve eserleri hem Almanya'da, hem de Türkiye'de oldukça değer görmektedir. Farklı kültürlerle beslenen kültürlerarası yazın, Aysel Özakin'ın Mavi Maske adlı eseriyle birlikte ele alınmıştır. Bu bağlamda Türk'lerin Almanya'ya göçü de incelenirken, göç ve kültürlerarası yazının etkisini Aysel Özakin'ın Mavi Maske adlı eserle birlikte inceleyerek, bu kavramların özellikle kadınlar üzerindeki etkisi de incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kültürlerarasılık, Aysel Özakin, Mavi Maske, Edebiyat

Analyzing The Image Of Woman In Aysel Özakin's "Blue Mask" In The Context Of Intercultural Literature

Abstract: The concept of immigration influences the majority of people's lives, but also it has awaken a desire to write more in people. We can say that this desire to write has arisen from adapting to cultural conflicts, language problems and different lifestyles. As a result of the migration that started in Germany, the authors of Intercultural Literature, which we might call a sub-concept of Immigration Literature, mostly addressed the question of identity. The concept of Intercultural Literature has begun to be used in Germany since 2000s. Intercultural Literature profile can be drawn in the boundaries where different cultures intersect, where works of authors of different backgrounds are used. The authors of Turkish origin living in Germany and their works see pretty value in both Germany and Turkey. Intercultural literature, fed with different cultures, are discussed together with Aysel Özakin's work, Mavi Maske. In this context, while the migration of Turks to Germany is examined, the effects of immigration and intercultural literature will be examined together with the work of Aysel Özakin's Mavi Maske. Also, the effects of these concepts, in particular on women, will be examined.

Key Words: Migration, Intercultural, Aysel Özakin, Mavi Maske, Literature

1. GİRİŞ

Göçmen yazınına ait yazarlar kendilerine farklı ülkede yeni bir hayat kurmuşlardır. Memleketlerinden, vatanlarından uzak olan bu insanlarda yazma ihtiyacı doğmuştur; "Göç etmek, sadece yaşanan yerin değişmesi değildir. Bir kültürden diğesine geçiş, bir süreç. Göçen kişi yeni bir kültürde yaşamaya başlar. Bunun yanında, eski kültüre ait olmaktan da vazgeçemez" (Balcıoğlu, 2007: 82). Göçmen yazınının bir alt sınıflaması sayılabilecek olan kültürlerarası yazına Alman toplumunda yabancı olarak nitelendirilen grubun içerisinde çoğunluğunu Türklerin oluşturduğu ve onların kültürel kimliğinin yansıdığı eserlerdir denebilir. Kültürlerarası yazın yazarları tarafından kaleme alınan eserler, birden fazla kültürün etkisi

altında biçimlenir; "Ulusal kimlik ve milletlerin kimlik arayış sorunları kültürlerarası yazının merkezinde yer almaktadır"¹ (Stratthaus, 2005: 28). Kültürlerarası yazın çok kültürlü toplum yapısı içerisinde oluşan sorunların çözülmesinde ve kültürel farklılıklara karşı duyarlılığın gelişiminde etkisi olmuştur; "Farklı bir kültürel arka planı olan yazarın, yaşadığı kültür şoku ve yabancılık ile ilgili deneyimleri, onun eserlerinde de yer almaktadır" (Şimşek, 2009: 51). II. Kuşak yazarı olan Aysel Özakin da yaşadığı kültürel farklılığı eserlerinde kaleme almıştır;

"İki kültür arasında kalmanın sancılarını yaşasalar bile Türkiye, onlar için yaz tatillerinde görülen bir ülke olmaktan öteye gidemeyecektir dolayısıyla yurt

¹ Almanca aslından Türkçe'ye çevirisi Nihan Doğru tarafından yapılmıştır.

dışına ekonomik veya siyasi nedenlerle çıkmış edebiyatçıların eserlerinde yer alan, ülkeye duyulan tutku ve özlem onların eserlerinde yerini farklı konulara bırakacaktı. Nitekim Almanya'da yaşayan yabancı yazarları adlandırma konusundaki değişim bize bunu göstermektedir. 60'ların sonu 70'lern başında "konuk işçi yazını" şeklinde anılan edebiyat hareketi, 80'li yıllarda önce "yabancılar yazını", ardından "göçmen yazını" şeklinde, 90'larda ise "kültürler arası yazını" şeklinde anılmaya başlamıştır² (Topçu, 2009: 704-705)".

Kültürlerarası yazın bağlamında Türk Alman yazını daha çok yazarların vatan özlemine, farklı ülkede yaşanan zorlukları, kültür çatışmalarını ele alarak oluşmuştur;

"Adından da anlaşılacağı gibi, Almanya'da ya da Almanca konuşulan diğer ülkelerde Türk kökenli olup da Almanca yazan yazarların ve eserlerinin sınıflandırıldığı yazın türüdür. Türk – Alman yazını, Kültürlerarası yazının bir alt başlığı olarak incelenmektedir" (Şimşek, 2009: 54).

Bu bağlamda Aysel Özakin'in Mavi Maske adlı eserinde yazar kültürel kimliği ele alarak daha çok kadın imgesinden bahsetmiştir. Çalışmadaki amaç, bu imgeyi kültürel kimlik ile birlikte incelemek olup Özakin'in eserinde geçtiği yerleri ele almaktır.

2. KÜLTÜRLERARASI YAZIN

Farklı kültürleri barındıran Avrupa ülkelerinde, özellikle de Almanya'da yeni bir yazın türü ortaya çıkmıştır. Kültürlerarası yazın adı verilen bu yazınsal tür, göçmen yazını adı altında da incelenebilir:

"Günümüzde kültürlerarası edebiyatın merkezinde birçok kavram üzerinde durulmaktadır. Bu kavramlar arasında kültür, kültürlerarasılık (Alm. Interkulturalität), çok kültürlülük (Alm. Multikulturalität), trans-kültürlülük (Alm. Transkulturalität), yabancılaşma (Alm. Fremdheit), mezlezlik (Alm. Hybridität) ve üçüncü alan (Alm. Dritter Raum), en çok üzerinde durulan kavramlar arasında yer almaktadır" (Şimşek 2009: 5).

Kültürel sınırları dil aracılığıyla aşmaya çalışan yazarların eserlerinde çeşitli kültür manzaralarından oluşan kesitler bulmak mümkündür. Söz konusu yazarların ortaya koyduğu eserlerin "Kültürlerarasılık" kavramıyla yakından bağlantı kurulmasında kullandığı ifade biçiminin önemli yeri vardır. Kültürlerarası yazın iki kültürün arasında kalmaktır tanımlaması da yapılabilir. Kültürlerarasılık "kendi kültürel kökenleri ile içinde yetiştikleri kültürün etkileşimi sonucu oluşan bir ara alan" (Kuruyazıcı, 2001: 24) diye açıklanmaktadır. Aysel Özakin'in biyografisinde göç olduğu için ve farklı bir kültürden geldiği için kültürlerarası yazına dahil edilmiştir. Yazarın sahip olduğu bakış açısı, onun eserinde kültürel farklılıklardan söz etmesini sağlamıştır; "göçmenlerin karşılaştıkları ve kültürlerarası farklılıklardan kaynaklanan yabancılaşma ve farklılıklar zamanla kültürel kimlikleri de etkilemiştir" (Karakuş, 2000: 95-96). Görüldüğü üzere kültürlerarası yazın hala günümüze kadar uzanmakla birlikte birçok farklı çeşidi de bulunmaktadır. Kültürlerarası yazın yazarı olan Aysel Özakin da eserlerinde bu türü ele almıştır.

3. AYSEL ÖZAKIN HAYATI, ESERLERİ VE ÖDÜLLERİ

Aysel Özakin 7 Eylül 1942 yılında Şanlıurfa'da doğdu. İlk ve orta öğretimini İzmir'de tamamladıktan sonra Karataş Kız Lisesini bitirdi. 1963 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Fransızca bölümünü bitirdi. 1963 yılında Yeni adımlar dergisinin düzenlediği Sabahattin Ali Öykü yarışmasında "tek başarılı öykücü" seçildi. 1978 yılında ise Alınmda Mavi Kuşlar adlı eseriyle Orhan Kemal Roman Armağanını aldı. Bir süre İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsünde öğretim görevlisi olarak çalıştı. İstanbul Devlet Konservatuvarındayken Fransız Dilinde Okutman olarak görev yaparken 1980 yılında Berlin yazarlar Sempozyumuna çağrıldı. Orada Stern Dergisi 3 yazarla röportaj yapmak istedi. Aysel Özakin'a "Türkiye'de işkence var mı?" sorusu geldi. Yazar buna "evet var" dedi ve Aziz Nesin ona "Neden böyle bir şey söyledin siyaseti karıştırmayaydın" dedi. "Artık Türkiye'ye dönemezsin çünkü seni tutuklarlar" denen yazarın Almanya macerası başlamış oldu. 1971-1974 yılları arasında Fransa'da bulunan Aysel Özakin, 1988 yılından itibaren İngiltere'de yaşamıştır. Orada ünlü bir ressamla evlenerek "Ingham" soyadını da halen taşımaktadır.

Eserleri : "Genç Kız ve Ölüm (1981), Die Preisvergabe(1982), Kanal Boyu (1982), Die Leiden

der *Anderen*(1984), *Das Laecheln des Bewusstsein*(1985), *Hamburg Akşamları* (1986), *Mavi Maske* (1988)” (Topçu, 2009).

Ödülleri: “1974 Sabahattin Ali Öykü Ödülü, 1979 Madaralı Roman Ödülü, 1983 Hamburg Altona Kenti Ödülü, 1986 Worpswede Writer in Residence, 1988 Gunter Grass Bursu, 1992 Volparasio Bursu(İspanya), 2004 Villa Montnoir Fransa, Writer in Residence” (Writers of Turkey).

3.1. Aysel Özakin’in Yazın Tarzı

Aysel Özakin’in siyasal duruşu tüm eserlerinde gözlemlenebilir. Bunlar sınıf çatışması, göçün getirdiği zorluklar, kadın olmanın zorlukları vs şeklinde özetlenebilir. Yazarın yapıtlarında başkışı genellikle bir kadındır. Yazar, kadın özgürlüğünü çok önemsemiş ve eserlerinde bu konuyu ana tema haline getirerek, toplumsal ve politik bir çerçeve içinde tüm bunları harmanlamıştır. Eserlerinde çoğu zaman Kadın-Erkek ilişkisini de görülebilmektedir;

“Alman edebiyatı üzerine çalışan kimi araştırmacılar tarafından Almanca yazan diğer göçmen Türk yazarlarla birlikte misafir işçi edebiyatı kategorisinde değerlendirilen Aysel Özakin, hem tarihsel olarak Almanya’ya gelmeden öncesine dayanan yazarlık kariyeri nedeniyle hem de işlediği konular bakımından bu şemsiye altında gösterilemez”(Writers of Turkey).

Aslında yazar Aysel Özakin, siyasal nedenlerden ötürü sürgün yazını sınıflamasına da dahil edilebilir. Çünkü Özakin Berlin yazarlar sempozyumundan sonra Türkiye’ye geri dönecekti fakat söylediği siyasi sözler nedeniyle Türkiye’ye geri dönemedi. Almanya’da kalmak zorunda kaldı. İşte burada Sürgün yazını ve göçmen yazını, kültürlerarası yazın karışarak Aysel Özakin’i yaratmaktadır. Fakat Özakin belirli kalıplar içerisinde olmayı her zaman reddetmiştir. Kendisini ne göçmen yazını altında ne de sürgün yazını adı altında görmek istemez. Yazarın sürekli ülke değiştirmesinden de anlaşılacağı gibi belirli bir yere ait kalamamış, belki de kendini yaşadığı yerlerde bulamamıştır ya da farklı ülkelerde farklı eserler çıkarmasına yardımcı olmuştur denebilir. Aysel Özakin’in bir kaç eserine kısaca bakılacak olursa, “Gurbet Yavrum” adlı eserinde göç konusunu ele almıştır. Farklı bir ülkede Kanada’da geçen olay, bir genç kız ve babasının buluşmasını, toplumla olan farklılığı, yabancılaşmayı, toplumsal koşulları, göçün zorluklarını anlatmaktadır. Diğer eseri olan “Alında Mavi Kuşlar” Türk yazınında 1

Mayıs 1977’yi ele alan ve devrimcileri, kanlı 1 Mayıs’ın tarihsel sorgulamasını inceleyen az sayıdaki romandan biridir. Özakin bu romanda kadının değerini yitirip ikinci sınıf vatandaşmış gibi gösterilmesini, toplum ve aile baskısından kurtularak kendi hayatını özgürce kurmak için İstanbul’a gelen roman kahramanı “Armağan”ın hayatını anlatmaktadır. Bu romanı Atilla Özkırımlı, “yapısal eksikliklerine karşın yine de okunması gereken romanlardan” biri olarak değerlendirmektedir. Fethi Naci ise şöyle der; “kendine rağmen gerçekçi; çünkü, farkında olmadan övmek istediği kişileri yeriyor, yermek istediği kişileri övüyor” (Writers of Turkey).

4. AYSEL ÖZAKIN’IN MAVİ MASKE ADLI ESERİNİN BİÇİM YÖNÜYLE İNCELENMESİ

Aysel Özakin “Mavi Maske” adlı eserini 1988 yılında Can Yayınlarında yayımlamıştır. Eser bir yıl sonra Almanca’ya Carl Koss tarafından “Die Blaue Maske” başlığıyla çevrildi. “Mavi Maske” otobiyografik bir hikâyedir denebilir. Yazar kendi yaşantısını aktarmıştır. Kadın özgürlüğü kavramı eserinde büyük önem taşımaktadır. Almanya’da yaşadığı zorlukları, bir kadın olarak orada yaşamının verdiği sıkıntıları eserinde çok net gözlemlenmek mümkündür. Kendi hayatından, gerçekte yaşadığı olaylardan eserinde bahsetmiştir. Kitapta olayların gerisinde Almanya, Türkiye ve İsviçre vardır. Aydın, zeki bir kadının geçmişe dönerek arayışlarını ele almaktadır. Eserde kullanılan dil ve üslup okuyucuyu gerçekliğe, inandırıcılığa iterek, büyük bir anlam kazanmaktadır. Aysel Özakin ikinci kuşak yazar olarak kabul edilmiştir. Çünkü ikinci kuşak yazarların ele aldığı kimlik kaygısı konusunu sık sık eserlerine yansıtmıştır;

“İkinci kuşak Türk yazarlarda durum daha farklıydı... Onlar Almancayla iç içe büyüdüler.... Almanca’yı artık anadili gibi konuşuyorlardı... Dolayısıyla Almanca’ya çok iyi hâkim olan bu kuşakta yeni bir duyarlılık kendini hissettirir. Bir sızlanma edebiyatının yerini, kimlik sorunsalının, bireyselliğin, yabancı düşmanlığının ve insan olmadan kaynaklanan sorunların ele alındığı eserler yer alır. Mecazlar, imajlar ve dil oyunları, bu yazarların hem Almanca’ya olan hâkimiyetlerini ve hem de edebî düzeylerini ortaya koymaktadır...(Zengin, 2004:104).

II. Kuşak olan yazarımız kimlik sorunu, bireysellik, yabancı düşmanlığı vs. gibi sorunların yanı sıra kadına olan önemi de eserlerinde ele almıştır.

4.1 ESERİN İÇERİK AÇISINDAN İNCELENMESİ

A. Özakin "Mavi Maske" adlı eserinde birçok konuya değinmiştir. Kendisi için sorun olan konuları yansıtmıştır. Mavi Maske Kadının özgürleşmesini, göçün getirdiği zorlukları, Almanya'dan Avrupa'dan kaçışı, yabancılaşma duygusunu, Türk-Alman karşılaştırmalarını ve her iki kültürde yaşam biçimi, kültürel değerler, inanç ve yazarın kendi yaşamını içermektedir.

Mavi Maske otobiyografik bir roman olmakla beraber 1980 öncesi Almanya Türkiye ve İsviçre'den bahsetmektedir. Eserinde bir kadın olarak göçün zorluğunu, kadın özgürlüğünün üzerinde durmuştur. Bunun yanında II. Kuşak yazarları sorunu olan vatan özlemi, kimlik arayışları da kitapta görülebilir. Bir bakımdan Türk ve Alman kadınları kıyaslanmıştır. Yazın ve siyasetin birbirinden ayrı tutan yazar, buna büyük önem vermiştir. Türk Kadınının aslında korkak olduğunu, belirli kalıplara büründüğünü, utanarak yetiştirildiğini eserinde açıkça ele alan yazar, maskeyle birlikte bu kalıpları yıkmaya çalışmıştır. Maske Türk Kadınının kimliğini gizlemeye yardımcı olup, bu geleneksel algıları yıkmakta büyük bir sembol olmuştur denebilir.

"Bu gazeteciler yayınladığım kitaplardaki konulardan ve edebi tarzdan çok benim başörtülü göçmen Türk kadınlardan nasıl böyle farklı olduğumla ilgileniyorlardı" (Özakin, 1988: 7). Yazar burada kendisinden bahsetmektedir. Bu durumdan çok rahatsız olduğunu dile getiren Özakin Türk kadınının belirli bir kalıba yerleştirilmesinden, Almanların gözünden Türk kadınının böyle görülmesinden çok rahatsız. Hatta Almanya'dan kaçış sebeplerinden biri de belki bu olabilir;

"Dina'nın Berlin'deki bursu bitince Zürih'e gelip yerleştiğini duymuştum... Dina'nın yine bir şeylerden kaçtığını düşünmüştüm. Belki de Almanya'daki Türk imajından... Ayrıca Dina, Berlin'deki Anadolu'dan da kaçmış gibi geliyor bana. Kreuzberg'e arabesk müzikle, başörtülü küçük kızlarla, pala bıyıklı erkeklerle dine ve köylülüğe daha da gömülen, öte yandan üstüne sentetik bir elbise gibi beceriksiz bir biçimde, Berlin'i giyen Anadolu'dan" (Özakin, 1988: 7-8).

Yazar Özakin sabit bir yerde kalmamış, sürekli ülke değiştirmiştir. Kendisini bulamamış, kimlik kaygısı önemli bir faktör olarak ortaya çıkmıştır. Berlin'den de kaçıyor Özakin, en çok da Berlin'deki Türk imajından. Belirli kalıpları kabul etmeyen Özakin Almanya'yı (Berlin'i) Türkiye'den farklı görmüyor. *"Beni hem Türk hem de yalnız oluşumdan ötürü yadırgayarak süzen garsonlar..."* (Özakin, 1988: 28). Özakin burada yabancılaşma duygusunu ön plana

çıkarmıştır. Almanya'daki garsonların bile ona yabancı olduğu için farklı gözle baktığından rahatsızlığını da dile getirmiştir denebilir.

"İstanbul Galata Köprüsü... öğle sığağı, boğaz, ada vapurlarıyla..." (Özakin, 1988: 30) Her ne kadar Türkiye'den de kaçsa yazar, vatan özlemi bu satırlarda hissedilebilmektedir. Yurtdışında olmasına rağmen hala bir yanı kendi memleketindedir bu da II. Kuşak yazarların özelliklerindedir.

"Bense yeni yetmeliğimde bedenim yol açacağı tehlikelerden kendimi korumayı öğrenmişim. Dizimi örten elbiseler, çatık kaşlarım, erkek bakışları karşısında kızaran yüzüm... ürkeklikle öne doğru eğilen omuzlarım..." (Özakin, 1988: 33) Yazar burada Türkiye'de kadın olmanın zorluğundan bahsetmiştir. Türkiye'deki kadınlara yapılan bu sınırlamaları bu satırlarla ele almıştır. Sadece kadınlara diretilen bu zorlamalar kadın-erkek eşitsizliğini de ortaya çıkarmaktadır. Kadını özgür kılmayan bu davranışlar Türkiye'nin gelenek ve görenek çerçevesinde açıkça görülebilir.

"Berlin'den mi kaçıyorum? Berlin'deki izlenimlerin teröründen mi? ... başörtüsüyle kapatmış..yeni yetme kız.. Cemiyet-i Nisa.. İslami kadınlar derneği.. küçük omuzlarına asılmış keselerde Kuran-ı Kerimleriyle küçük kızlar... İlahiler, dualar, ibadetler... yoksul bir göçmen işçinin barbarlığı... Bundan mı kaçtım? ... Anadolu'dan ve Almanya'dan..." (Özakin, 1988: 40)

Almanya'daki Türklerin asimilasyon korkusundan dolayı gelenek ve göreneklere ve dinlerine daha sıkı bağlanması ve bunun sonucunda oluşan radikalizm problemi, Aysel Özakin tarafından bu satırlarla eleştirilmiştir. Bir aşırıçılık da söz konusudur. Dinin aşırıçılığına karşı olan yazar, Berlin'de bu yüzden de durmadığını bu cümlelerle belirtmektedir. Yazarın kendisi de göçmen olarak anılmasına rağmen bu satırlarda göçmen işçiyi barbar olarak nitelendirmiştir. Ama kendisini belirli kalıplar içinde tutmak istemeyen Özakin'in göçmen işçiyi alakalı bu cümlesi gayet doğal karşılanabilir.

"Eğer böyle toplantılar yapıyorsan, niçin Kürtlerin durumunu anlatmıyorsun? ... Edebiyatın politikadan farklı olduğunu açıklamaya çalışıyorum" (Özakin, 1988: 64). Özakin bu olayı gerçekte de yaşamıştır ve eserinde de yer vermiştir. yazın sempozyumuna giden yazarı sığınmacılar dinlemeye gelir. Yazınını, eserlerini anlatmak isteyen yazar bu sorularla karşılaşır. Yazını ve siyaseti ayrı tutan Özakin belki de geçmişten gelen bir tecrübeyle bu düşüncüyü savunmuştur denebilir.

„Bu ses tonu ve soru sormadaki dobralık bana Almanya’da okumalar sırasında tanıdığım kadınları hatırlatıyor. Ortaklaşa bir tarz tok bir ses sağlam ve kararlı adımlar, dikkatli gerçekçi bir bakış...” (Özakın, 1988: 81). Alman kadınlar Aysel Özakın tarafından böyle görülmektedir. Türk kadınları ve Alman kadınları arasındaki farkı da belirtmek istemiştir. Türk kadınıni betimleme şekliyle Alman kadınıni betimlemesi arasında büyük bir fark vardır.

„Maskenin cesareti kendine güveni şaşırtıyor beni. Suçsuz ve rahat. Geçmiş hatırlamayan ve gelecekle ilgili hiçbir kuşku olmayan varlık” (Özakın, 1988: 139). Burada maske Türk kadını için gizemli bir sembol olarak görülebilir. Yüzünü, kimliğini gizleyerek maske takarak daha rahat olan kadınların aslında bu geleneksel sınırlamalar içinde hapis olduğunu da dile getirmiştir Özakın. Kimliğini arayan yazar, belki de maskeyle birlikte kimliğini gizlemiş yok saymıştır da denebilir.

5. SONUÇ

Türklerin Almanya’ya işgücü olarak göç etmelerinin sonucunda yazma isteği doğmasıyla birlikte bir yazın türü ortaya çıkmıştır. Söz konusu yazın başta göçmen yazını olmak üzere, çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Göç insanlarının hayatını büyük ölçüde etkilemiştir. Almanya’ya göçen Türklerin yazmaya başlaması 1970’li yılların sonu 1980’li yılların başlarını bularak konuları göç, dil sorunu, uyum sorunu, yabancı bir kültürle gelen sıkıntılar, dışlanmışlıklar, sıla özlemi, vatan vb.dir. Göçmen yazınının bir alt dalı olan kültürlerarası yazın yazarı olan Aysel Özakın’ın Mavi Maske adlı eserinde yazar-feminizm ilişkisi açıkça ortaya konabilmektedir. Kadın-erkek eşitsizliğini çoğu satırlarında dile getiren Özakın bu konuya ağırlıklı olarak dikkat çekmek istemiştir. Türk Kadınlarının ezilmesini, yetiştirilirken belirli çerçeveler dışına çıkarılmamasından da sıklıkla bahsetmiştir. Alman kadınlarının güçlü duruşunu göstererek bir fark olduğunu ortaya çıkarmıştır. II. Kuşak olan yazar, kendi içinde yaşadığı kültürel kimlik ve kimlik kaygısını eserine işlemiştir. Her göçmen yazarı gibi yabancılık duygusunu, vatan özlemini “Mavi Maske” adlı eserinde görülmektedir. Özakın’ın farklı ya da aykırı denebilecek düşünceleri olmakla birlikte kendisini ne göçmen yazını, ne de sürgün yazını gibi kalıplara sokmak istemektedir. Sadece yazmak istemiş olup eserlerinde bunu sıklıkla dile getirmiştir. Maske’nin anlamı bu eserde büyüktür. Yine kadını yansıtan maske aslında geleneksel sınırlamaları ortadan kaldırmak, kadını özgürleştiren bir motif olarak işlenmektedir. Erkek egemenliğinin

hala günümüzde bile etkisi altında olan kadınların böyle yaşamaları olasıdır. Otobiyografik nitelik taşıyan bu eserde daha çok yazarın hayatından önemli noktalar görülmektedir. Göçün getirdiği zorlukla bir kadın olarak mücadele eden Aysel Özakın tüm bu duyguları eserinde hissedilebilir kılmaya çalışmıştır.

KAYNAKÇA

- Arabacı, B. (2021). Yabancı Dil Dersinde Çoklu Okuyazarlık İçin Web Çizgi Romanları. H. Asutay (Ed.), Dil Öğretiminde Yeni Teknik ve Yöntemler içinde (177-196). Çanakkale: Paradigma Akademi. ISBN: 978-625-7431-59-0
- ARABACIOĞLU, B., (2018). Göç Eden Kültür. AUJEF Anadolu University Journal of Education Faculty , vol.2, no.2, 1-9.
- Arabacıoğlu, B., (2018). Migrantenliteratur im Fremdsprachenunterricht. Eine empirische Untersuchung. Schriften zur Sprache und Literatur II (pp.332-343), Bursa: IJOPEC.
- Arabacıoğlu, B., (2018). Migrantenliteratur im Fremdsprachenunterricht. Eine empirische Untersuchung. Schriften zur Sprache und Literatur II (pp.332-343), Bursa: IJOPEC.
- Balcıoğlu, İ. (2007). Sosyal ve Psikolojik Açıdan Göç, İstanbul: Elit Kültür Yayınları.
- Doğan, Coşkun (2021). "Göç, Çeviri ve Kültürlerarasılık", "Kültürlerarasılık ve Çeviri", Ed. M.Tosun/C.Doğan, Paradigma Akademi Yayınları, Sertifika No: 32427, ISBN: 978-625-8069-01-3, Çanakkale, Aralık 2021
- Doğan, Coşkun (2021). "Göçün Özeti:"Herzlichen Willkommen, und dann Türken Raus", "Göç Yollarında Atmışıncı Yılında Türk Alman Edebiyatı ve Kültürü", Ed. H.Asutay, Paradigma Akademi Yayınları, Çanakkale, Haziran 2021
- Karacabey Seval, (2018). Begegnung mit orientalischer Kultur und orientalischer Denkmustern in den Romanen von Rafik Schami. Diyalog
- Karacabey Seval, 2017. Untersuchung zum Einsatz deutscher Lehramts-Praktikanten im universitaeren Unterricht. International Journal of Languages' Education and Teaching
- Karakuş, M. (2000). Heimatbilder in der interkulturellen Literatur und ihre Bedeutung für die interkulturelle Kommunikation sprachlicher Grenzverkehr bei Emine Sevgi Özdamar, Dergipark, 95-96.
- KOCA F., URAL N., ARABACI-CANDAN B., ASUTAY H.,(2023) Trakya Germanistik Arastirmalari Cilt 2 - DİL VE EDEBİYATTA AFET, Trakya Üniversitesi Yayinlari, Edirne-TÜRKİYE
- Kuruyazıcı, N. (2001). "Almanya’da oluşan yeni bir yazının tartışılması", Gurbeti Vatan Edenler / Almanca Yazan Almanyalı Türkler Nilüfer Kuruyazıcı, Mahmut Karakuş, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Özakın, A. (1988). Mavi Maske. İstanbul: Can Yayınları.
- STRATTHAUS, Bernd (2005), Was heisst interkulturelle Literatur, Basılmamış Doktora Tezi, Duisburg-Essen Üniversitesi.

- Şimşek, F. (2009). Alman Edebiyat Dünyasının Kültürlerarası Edebiyata Bakış Açısı.(Yayınlanmış Tez). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Topçu, H. (2009). Avrupa ve Amerika'da Türk Edebiyatı, Acadamia, 704-705.
- Tosun, Asya & Doğan, Coşkun (2021). "Kadının Toplumsal Cinsiyet Açısından Kazanımları ve Köy Enstitüleri", Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences, ISSN:2149-9314, Cilt.7, Sayı.1, s.77-83, Ocak 2021
- Tosun, Muharrem (2006). "Kültürlerarası Bilgi Aktarımında Çevirmenin Sorumluluđu- International Journal of Human Sciences - Vol.32 - pp.1 - ISSN : 1303-5134 - Temmuz-Aralık - 2006
- Tosun, Muharrem ve Sevinç Kabukcik (2010) "Die Masstäbe der Übersetzungskritik: Die Grundlagen der Übersetzungskritik als künstlerische, wissenschaftliche, philosophische und hermeneutische Tätigkeit - TRANS. Internet-Zeitschrift für Kulturwissenschaften - Vol.17 - ISSN : 1560-182X - Mart - 2010
- URAL N., ARABACI B., KOCA F., ASUTAY H., "Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik" Dergisinin Bibliyometrik Profili (2013-2019) , BNEJSS Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences (Balkan ve Yakın Dogu Sosyal Bilimler Dergisi), pp. 332-340, 2023
- Writers of Turkey. Aralık 15, 2018 tarihinde Writers of Turkey:
http://tr.writersofturkey.net/index.php?title=Aysel_%C3%96zak%C4%B1n adresinden alındı.
- ZENGİN, D. (2000) Göçmen Edebiyatı'nda Yeni Bir Yazar. Mehmet Kılıç ve 'Fühle Dich Wie Zu Hause' Adlı Romanı, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 103-128.